

EESTI HAIGLAÕPETAJATE
SELTS

Eesti haiglaõppe korraldus

2017

Sisukord

<u>1. Haiglaõppe põhimõtted</u>	6
1.1. Haiglaõppe korraldamine.....	6
1.2. Haiglaõppe vormid.....	9
<u>2. Haiglaõppe struktuur</u>	11
2.1. Juhtimine.....	11
2.2. Personal.....	13
2.3. Majanduslikud ressursid.....	16
2.4. Tegevuse hindamine.....	16
<u>3. Haiglaõppe läbiviimine</u>	17
3.1. Õppekava elluviimine.....	17
3.2. Osalemine ja kaasaráákimise võimalus.....	18
3.3. Füüsiline õpikeskkond.....	19
3.4. Õpikeskkonna ohutus.....	21
3.5. Õppimise, kasvamise ja heaolu toetamine.....	22
3.6. Õpilase hindamine.....	24
3.7. Haiglaõpetaja profiil.....	28
3.8. Koostöö võrgustikuga.....	31

Eessõna

Käesoleva Haiglaõppe juhendmaterjali eeskujuks on Soomes välja töötatud „Haiglaõppe kvaliteedikriteeriumid“. Juhendmaterjali koostamisel oli põhirõhk haiglaõppe sisemisel arendamisel ning sellel, et parandada haiglaõpet korraldavate riigikoolide valmidust edaspidi tegutseda haiglaõpet ning konsultatsiooniteenuseid pakkuvate oskusteabe- ja ressursikeskustena.

Juhendmaterjali on lisatud aastate jooksul välja töötatud ja rakendatud head praktikad ning praktiliselt kasutatavad materjalid ja töölehed.

Juhendmaterjali koostamise töörühma kuulusid: Hele Täär, Natalja Hermann ja Aneth Tuurmaa (SA TÜ Kliinikum psühhiaatriakliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskus), Hilda Looper (SA TÜ Kliinikum Lastekliinik), Elina Savinen (Viljandi Haigla lastepsühhiaatria osakond).

Käesolev väljaanne hõlmab töörühma töökoosolekutel tõlkematerjali alusel koostatud ettepanekuid ja materjale haiglaõppe korraldamiseks Eestis.

Sissejuhatus

Igal aastal osaleb haiglaõppes üle terve Eesti ca 1200 last ja noort vanuses 6-18 eluaastat. Vaatamata lapse või nooruki haigestumisele on tal õigus oma õpinguid jätkata ja haiglaõpe annab selleks võimaluse. Haiglaõpe asub mitme erineva valdkonna kokkupuutepunktis ja erineb seega muust eripedagoogilisest õppes õpingute mitmekesisuse, õpilaste vahelduvuse ja ettenägematuse poolest.

Pikaajalisel haiglaravil viibivate õpilaste arv on väga väike. Kehaliste haiguste haiglaravi perioodid lühenevad, laste ja noorukite vaimse tervise häirete käsitlemine on muutunud. Pikaajalise haiglas viibimise asemel on rõhuasetus lühenenud raviperioodidel ja ambulatoorse raviga seotud tegevusmudelitel. Laste ja noorukite psühhiaatrilises ravis kestab haiglaperiood tavaliselt paar nädalat, kuid intervallravi korral võib ulatuda mõne kuu või aastani.

Haiglaõppe määratlemisega juhendmaterjalis muudetakse selle korraldamise põhielemendid selgemaks ja täpsemini piiritletuks. Töö on tulemuslik, kui iga töökollektiivi liige teadvustab endale tegevuse kavandamise, hindamise ja arendamise tähtsust.

Kasutatavad mõisted ja lühendid

- Haiglaõpe - ravil viibiva põhi-või üldkeskharidust omandava õpilase õpetamine (PGS, 2010).
  - Õpilane - haiglaõppel viibiv laps või nooruk.
  - Haiglaõpetaja - haiglas õppetööd läbiviiv pedagoog.
  - Kodukool - kool, mille nimekirja õpilane on kantud.
  - Haiglaõppeüksus - õpilasele õpingute jätkamist võimaldav õpikeskkond haiglas.
  - Haiglaõppeasutus – haiglaõpet korraldab riigikool.
  - Pedagoogiline rehabilitatsioon - pedagoogiline tegevus eesmärgiga toetada lapse sujuvat üleminekut kodukooli ning soodustada toimetulekut koolis.
  - Ravimeeskond – õpilase terviseprobleemide lahendamiseks haiglas koostööd tegev spetsialistide grupp.
  - Võrgustik – ravimeeskond koos lapse vanemate/seaduslike esindajate ning väljaspool haiglat õpilase probleemide lahendamiseks koostööd tegevate spetsialistidega.
-
- EHS - Eesti Haiglaõpetajate Selts
  - HOPE - Hospital Organisation of Pedagogues in Europe
  - PGS - Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus
  - HTM - Haridus- ja Teadusministeerium
  - MHK - Maarjamaa Hariduskolleegium

1. Haiglaõppe põhimõtted

1.1. Haiglaõppe korraldamine

Haiglaõpet korraldavad Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavad riigi põhikoolid.

Haiglaõppe eesmärk on tagada õpilase koolikohustuse täitmine haiglas viibimise (erijuhtudel ka ambulatoorse ravi) ajal ning olukorras, kus õpilane vajab täiendavat toetust õppetöös osalemiseks. Haiglaõppe tegevuspõhimõtteks on luua õpilasele tema eeldustest tulenevad võimalused õppida ning kogeda eduelamust ja positiivset arengut, vaatamata õppetööd mõjutavatele takistustele ja tervisehäiretele.

Õpilane on haiglas ennekõike meditsiinilistel uuringutel ja ravil, mille korraldamine on eriarstiabi vastutusalas ja reguleeritud vastavate õigusaktidega. Haiglaõpetaja tööd reguleerivad lisaks põhihariduse seadusesätetele ja õppekava alustele eeskätt need seadusandlikud aktid, mis sätestavad andmekaitsele ja andmeedastusele kehtivaid nõudeid.

Haiglaõpet korraldatakse vastavalt HTM määrusele „Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord“

§ 9. Haiglaõppe korraldamine

1. Haiglaõpet korraldatakse haiglaravil olevatele õpilastele.
2. Haiglaõpet korraldavad koostöös haiglatega Maarjamaa Hariduskolleeiumi Emajõe Õppekeskus ja Tallinna K. Pätsi Vabaõhukool (RT I, 03.09.2013, 4 – jõust.01.01.2014)
3. Haiglas viibivale õpilasele võimaldatakse juhendatud õppetegevust alates esimesest haiglapäevast arvestuslikult kaheksa tunni ulatuses nädalas. Õppekorraldus haiglas on paindlik ja arvestab iga õpilase puhul õpilasele haiglas läbiviidavate protseduuridega ning tema tervisliku seisundiga.
4. Haiglaõpet läbiviiv õpetaja viibib üldjuhul haiglas kogu õppepäeva vältel ning kooskõlastab õppetöö korralduse ravimeeskonnaga. Õpetaja ülesanne on toetada õpilase õpimotivatsiooni ja juhendada tema õppimist. Üle kümne päeva haiglas viibivate õpilaste õpetamisel teeb õpetaja koostööd kooliga, mille nimekirja on õpilane kantud.

5. Õpetamise kohta peab õpetaja päevikut (elektroonset või paberkandjal), kuhu märgitakse õpilase isikuandmed (ees- ja perekonnanimi, kool ja klass), haiglas viibimise aeg, konsultatsioonide toimumise kuupäevad, sisu, hinnangud ja hinded.
6. Õpilase lahkumisel haiglast teavitab haiglaõpet läbiviiv õpetaja vajadusel ja lapsevanema loal kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kodukooli haiglas läbiviidud õpingute sisust, õpilasele antud sõnalistest hinnangutest ja hinnetest ning annab soovitusi õppetöö edasiseks korraldamiseks.

Õppetöö toimub haiglate lasteosakondade juurde avatud õpperuumides. Haiglaõppe üksuste suurus ja õppetöö korraldamisvorm (individuaalne või kuni 4 õpilasega rühmas) varieeruvad ühe õpetaja antud tunnist kuni ainetundideni väikeses grupis.

Haiglaõppes olevate õpilaste õpetamisel ja õppetöö korraldamisel arvestatakse õpilase tervises seisundist tulenevaid eriaspekte. Neid täpsustatakse vastavalt sellele, kas õpilane on haiglas psühhiaatriliste või neuroloogiliste, onkoloogiliste või muude kehaliste haiguste tõttu. Õpilane järgib kodukoolis koostatud õppeplaani (paberkandjal, e-päevikus).

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpet korraldatakse määruste, õigusaktide ja õppekava aluste kohaselt. • Õpilase õppetöö korraldust planeeritakse alati õpilase olukorrast, arengust, õpieeldustest, vanusest ning taastumisele seatud eesmärkidest lähtudes. Haiglaõppes on rõhutatud kollektiivsust, turvalisust ja õpilase isiksuse ja osalemise tähtsust. 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrus <u>Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord</u> on kõigile haiglaõpetajatele kättesaadav.
<ul style="list-style-type: none"> • Tugevdatakse õpilase arusaama endast kui õppijast ning sotsiaalses keskkonnas tegutsejast. • Õppetööle annavad oma rõhuasetuse tegevuslikkus, elulähedus ja meetodid, mille abil tugevdatakse õpilase elulisi 	<ul style="list-style-type: none"> • Toetatakse õpilase eneseväljendusviise ja probleemlahendusvõtteid. • Õpetaja ja õpilase, täiskasvanu ja lapse vahel vastastikuse suhte loomine vestluste, tegevuste ja tagasiside abil. • Ealisele käitumisele suunamine.

<p>oskusi selliselt, et ta tuleb vaatamata oma tervisehäiretele toime sotsiaalses keskkonnas tekkivate nõuetega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilasel ja tema vanematel/seaduslikul esindajal on võimalus osaleda õppe planeerimises ja korraldamises. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tegevuslikkus ja elamusi pakkuva õpetamisviisi kasutamine. • Väikeste sammudega edasi liikumise põhimõtte kasutamine õppetöös. • Ekskursioonide ja külaskäikude läbiviimine väljaspool haiglat (näitused, kontserdid jne).
<ul style="list-style-type: none"> • Õpilase kodukooliga tehakse koostööd õppetöö korraldamiseks haiglas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õppetöö alase info vahetamine õpilase kodukooliga vanema/seadusliku esindaja nõusolekul. • Paindliku ajajaotuse järgimine.
<ul style="list-style-type: none"> • Õppetöös liigendatakse aega, ruumi ja õppimise eesmärgi. • Õppetöö korraldamisel aitab kaasa kogu haigla personal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes tegeldakse põhiainete, kuid mitte oskusainete õpetamisega. • Koostöö teiste spetsialistidega.
<ul style="list-style-type: none"> • Kasvatamise, õpetamise ja pedagoogilise rehabilitatsiooni kaudu edendatakse õpilase võimet suunata tegevust, võtta selle eest vastutust ning suurendatakse kindlustunnet teadmiste ja oskuste omandamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tegutsetakse eesmärkide teadvustamise ja täitmise nimel. • Viiakse läbi regulaarseid vestlusi ja hindamisi eesmärkide saavutamise osas. • Antakse pidevalt tagasisidet edusammude ja ebaõnnestumiste kohta. • Õpitulemusi hinnatakse märgisüsteemide abil (näit. naerunäod). • Rakendatakse premeerimissüsteeme positiivsete tulemuste saavutamiseks.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes rakendatav kasvatus, õpetamine ja pedagoogiline rehabilitatsioon kui ravi osa toetavad õpilase tundeelu, sotsiaalsete ja kognitiivsete oskuste arengut. • Kasvatamise ja õpetamise abil toetatakse õpilase eakohase kooliõpilase rolli ja suhtlemisoskuste arenemist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tõhustatud juhendamise rakendamine õnnestumiskogemuste saavutamiseks. • Kaasatakse erinevaid teraapiavorme õpiprotsessi toetamiseks.

<p>Õpilast toetatakse õppimiseks selliste meetodite leidmisel, mis aitavad kaasa tundeelu taastumisele, meeskonnatöö oskuste ning oma õpiprotsessi iseseisva juhtimise oskuse kujunemisele.</p>	
---	--

1.2. Haiglaõppe vormid

Õppetöö lähtub üldistest põhihariduse omandamisele seatud eesmärkidest, sisust ja meetoditest. Õppimine haiglas tähendab haigestunud lapsele või noorukile tavapärast elu ja aitab hoida sidet väljaspool haiglat toimuvaga.

Haiglaõpet korraldatakse psühhiaatriliste, neuroloogiliste, onkoloogiliste või muude kehalise tervise häirete haiglas uuringutel ja/või ravil viibivatele lastele ja noorukitele.

Haiglaõppe vormid:

- kasvatustegevus
- õppetöö läbiviimine
- pedagoogiline rehabilitatsioon
- võrgustikutöö
- õpioskuste ja kooliskäimise hindamine

Multidistsiplinaarne koostöö, võrgustikukohtumised ja konsultatsioonid kuuluvad loomuliku osana haiglaõppe juurde. Haiglaõppe viimine lisaks haiglas viibivate õpilaste õpetamisele ka ambulatoorsel ravil olevate õpilasteni tähendab ühte osa haiglaõppe tegevuse laiendamisest pädevuskeskuseks.

Õpetaja tegutseb lisaks õpetamisele kolme valdkonna (haridus-, sotsiaaltöö ja tervishoiuvaldkond) kokkupuutepunktides, kus erinevate valdkondade spetsialistid ühendavad oma erialased oskused ja kogemused, et õpilase õppimist ja kooliskäimist soodustavaid tegureid parimal viisil toetada. Õpetaja osaleb õpilase võrgustikukoosolekutel ja ravimeeskonna tegevuses pedagoogilise nõustaja ja pedagoogiliste tugiteenuste kavandajana.

Võrgustiku oluliseks liikmeks lisaks õpilase vanemale/seaduslikule esindajale on õpilase isiklikke olusid tundev kodukooli õpetaja.

Eriarstiabi ambulatoorse ravi teenusevormide muutustest tulenevalt kuulub haiglaõppesse varasemast rohkem häid erialaseid oskusi nõudvaid ülesandeid:

- Uute õpilaste andmete koondamine õppetöö alustamiseks esimesel võimalusel.
- Pedagoogiline kaardistamine individuaalsete õpieelduste arvestamiseks.
- Vajadusel hinnangute andmine õpilase kohta raviarstile, õpilase õppimist või kooliskäimise olukorda korraldavatele ametnikele (Rajaleidja keskus).
- Tööjuhendamise ja täiendkoolituse korraldamine ning koolitusel osalemine.
- Õpilase tervislikust seisundist tulenevalt võib tema koolipäeva pikkus varieeruda ühest tunnist täispika koolipäevani ning õpilase suutlikkus õppetöös osaleda võib päevade lõikes muutuda. Haiglaõpetaja osaleb võimalusel õpilase tutvustamis- või saabumiskoosolekul, vaatamata sellele, et õppetöö võib alata õpilase tervisliku seisundi tõttu alles hiljem. Vajadusel võtab haiglaõpetaja kontakti õpilase kodukooliga, et saada teavet õppetöö korraldamist puudutavates küsimustes.

2. Haiglaõppe struktuur

2.1. Juhtimine

Haiglaõpet korraldavad Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavad riigi põhikoolid, mis on mõeldud tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele. Tallinna ja Pärnu haiglates korraldab haiglaõpet K.Pätsi Vabaõhukool, Tartu Ülikooli Kliinikum ja Viljandi Psühhiaatria haiglas Maarjamaa Hariduskollegiumi Emajõe õppekeskus.

Haiglaõppe alusdokumentideks on:

- Põhikooli - ja gümnaasiumi seadus
- Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord
- Leideni Harta, mis on HOPE Peaassambleel Barcelonas 20. mail 2000 kohandatud haigestunud laste hariduslike vajaduste toetamiseks haiglas ja koduõppel olles
- Professional Profile for Hospital Teachers

Haiglaõppe põhiülesandeks on haiglas viibiva õpilase õppimise ja arengu toetamine ning õpilase tugivõrgustikuga oma kutsealase pädevuse jagamine ja konsulteerimine haridusküsimustes. Põhiülesanded eeldavad piisava pädevusega pedagooge. Haiglaõppe personal, kuhu kuuluvad haiglaõpetajad ja haiglaõppe koordinaator, töötab laiaulatuslikus spetsialistide võrgustikus, milles tehakse õpilast puudutavaid otsuseid ja kokkuleppeid.

Põhiväärtused haiglaõppes (MHK järgi):

- Austus – pean lugu viisakast ja inimväärsest suhtlemisest.
- Teotahe - olen ettevõtlik, tegutsen läbimõeldult, viin alustatu lõpuni.
- Kohusetunne - võtan vastutuse, pean kokkulepetest kinni.
- Ausus ja usaldus - tunnistan oma vigu, annan võimaluse vigu parandada. Tean, et keerulistes olukordades võin toetuda kaaslasele.
- Koostöö - edastan olulise teabe konstruktiivselt. Arvestan erinevate arvamustega. Põhjendan oma otsuseid. Tegutsen kooskõllaliselt.
- Hoolivus ja toetus - märkan ja toetan abivajajat. Tunnustan head ja õiget.

- Järjepidevus – iga takistus on mulle ületamiseks. Järgin meie kooli häid traditsioone. Olen nõudlik kokkulepete osas nii enda kui ka teiste suhtes.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppeasutustel on selgesti välja kujunenud haldussüsteem ja juhtkond, mis tagab eesmärgipärase ja tulemusliku põhiülesannete täitmise. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kooli administratsioon toetab haiglaõpet. • Õppekohti arvestatakse eelmise kalendriaasta õpilaste arvu alusel.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppel on oma koordinaator, kes tunneb haiglaõppe erijooni ja kellel on aega strateegiliseks, pedagoogiliseks ja administratiivseks juhtimiseks • Haiglaõppe juhtimissüsteemi aluseks on selge juhtimisstrateegia, ülesannete ja vastutuse jagunemise määratlemine • Haiglaõppe koordinaator on vastava õppeasutuse juhtkonna liige. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõlemal koolil on oma haiglaõppe koordinaatorid. • Haiglaõppe läbiviimist koordineerib eripedagoogi või sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooniga koordinaator. • Koordinaatori juhtimisülesannete täitmiseks planeeritakse tööaja sisse vajalik aeg.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpet korraldava kool loob eeldused haiglaõppe tegevuse pidevaks arendamiseks. • Koordinaator hoolitseb aktiivselt haiglaõppe teadlikustamise eest. • Koordinaatoril on oluline roll andmete edastamise ja sisekommunikatsiooni vormide toimivuse tagamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinaatori tööülesanded määratletakse täpselt. • Haiglaõppe esindamine juhtkonnas. • Kokkulepete tegemine vastutuse jagamiseks koordinaatori või vastutava õpetaja eemalviibimise ajaks. • Regulaarsete (nt kord nädalas) nõupidamiste läbiviimine ja omavahelise kontakti hoidmine. • Koordinaator jagab haiglaõpetajatele haiglaõppega seotud uut infot.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpet korraldava kooli juhtkond vastutab majandusjuhtimise eest pidevalt muutavas tegevuskeskkonnas 	<ul style="list-style-type: none"> • Majandustegevuse kavandamine ja eelarve eest vastutamine. • Rahastamise korraldamine.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ressursside haldamine ja mõistlik suunamine.
--	--

2.2. Personal

Haiglaõppe personali moodustavad haiglaõpetajad ja haiglaõppe koordinaator. Haiglaõppe otstarbekohane personalistruktuur on haiglas osakonniti erinev. Haiglaõpetaja ülesanne on terviklikult hoolitseda raviasutuse patsiendiks oleva 6 - 18 aastase õpilase kooliskäimisega seotud küsimuste ning õpijärje hoidmise eest. Haiglaõppe on valdavalt individuaalne, haiglaõppe õpperühmades rõhutatakse kollektiivseid tööviise. Õppetöö eest vastutav õpetaja teeb koostööd teise õpetaja, õpilase tugiisiku, meditsiinipersonali ja tegevusjuhendajaga. Haiglaõppel oleva õpilase õppimise ja arengu toetamine eeldab haiglaõppe personalilt võimet ja tahet pidevalt hinnata ning arendada oma töömeetodeid ja -võtteid. Kuna haiglaõpetaja on oma eriala konsultant teistele meeskonna- ja võrgustikuliikmetele, siis eeldab see tema tugevat erialast identiteeti ning täiskasvanute suunamise ja toetamise oskusi.

Haiglaõppe personalil on oma mitmekesiste tööülesannete tõttu oluline säilitada oma erialast pädevust ning osaleda täiendõppes ja enesearendamisel.

Haiglaõppe personali tegevuskultuuri moodustavad ühiselt kokku lepitud struktuurid, ühised tegutsemisviisid ja tegevuse eesmärgid. Nende elluviimine põhineb personali pühendumisel ja iga töötaja vastutustundlikul tegutsemisel oma töökollektiivi liikmena. Iga töötaja vastutab enda töö eest ja osaleb aktiivselt ka töökollektiivi arendamises.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe personalil on vajalik erialane ettevalmistus ja sobivus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpet viivad läbi eripedagoogi või aineõpetaja eriharidusega haiglaõpetajad.
<ul style="list-style-type: none"> • Personali arv võimaldab haiglaõppe põhiülesannete täitmise (õpetamine, 	<ul style="list-style-type: none"> • Õppetööd organiseeritakse paindlikult.

<p>kasvatamine, võrgustikukohtumised ja konsultatsioonid).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetaja tunneb oma tööülesandeid ja on pühendunud haiglaõppele seatud põhiülesannete täitmisele, tegevusstrateegiale. • Haiglaõpetaja planeerib, hindab ja arendab oma tööd süstemaatiliselt koos töökollektiiviga 	<ul style="list-style-type: none"> • Tööülesannete täitmisel lähtutakse haiglaõpet reguleerivatest seadusandlikest aktidest (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord, Haiglaõpetaja ametijuhend). • Igale uuele töötajale tutvustatakse tema tööülesandeid. • Töövõtted ja vastutusala määratletakse selgelt ning dokumenteeritakse. • Töötaja arvestab kollektiivi teiste liikmetega ja teeb nendega koostööd. • Viiakse läbi regulaarseid arutelusid kolleegidega.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetaja hindab, säilitab ja edendab kutseoskusi, uuendab ja arendab oma pedagoogilisi tegevusvõimalusi ja jagab neid töökollektiiviga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskusteavet ja kutseoskusi säilitavates koolitustes osalemine. • Koolitusel saadud kogemuste ja uute teadmiste jagamine töökollektiivis. • Teadmiste ja oskuste rakendamine oma igapäevatoos. • Erialase kirjanduse ja uurimustega tutvumine ning muu iseseisev teadmiste hankimine. • Aktiivne tegutsemine kollektiivi liikmena (sh EHS liikmena).
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetaja on paindlik ja valmis reageerima ootamatutele olukordadele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tööpäevade ja –nädala paindlik planeerimine ning organiseerimine. • Aja planeerimine omavahelisteks nõupidamisteks.

<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetaja kuulub Eesti Haiglaõpetajate Seltsi ja suhtleb üleriigiliselt haiglaõppepersonaliga. • EHS on Euroopa Haiglaõpetajate Organisatsiooni HOPE liige. • Haiglaõpetaja tegutseb võrgustiku ja sidusrühmade koostöös vastutustundlikult ja professionaalselt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagoogilise pädevuse rakendamine multidistsiplinaarses koostöös. • Osavõtt üleriigilistest haiglaõpetajate kohtumistest, koolitustest ja seminaridest. • Osalemine HOPE kongressidel.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetajate heaolu ja motivatsiooni toetatakse süstemaatiliselt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Töö- ja vastutusjaotused määratletakse selgelt. • Töötaja hindab oma tööd ja panustab oma töömotivatsiooni ning isikliku heaolu säilitamisse. • Viiakse läbi ühiseid tööheaolu hoidvaid tegevusi (personali ühiseid üritusi väljaspool tööaega). • Luuakse ja rakendatakse kooli motivatsioonisüsteem.
<ul style="list-style-type: none"> • Töökollektiivis lahendatakse probleemid viivitamatult. Eesmärk on toimivad tegevused ja lahendused. 	<ul style="list-style-type: none"> • Viiakse läbi tegevusi kollektiivi ühtsuse tugevdamiseks, ühise eesmärgi täitmiseks. • Järgitakse ja rakendatakse head koosolekute korraldamise praktikat. • Probleemide ilmnemisel otsitakse neile lahendused.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetaja suhtleb lugupidavalt õpilase ja tema perekonnaga. Ta toetab perekonda õpilase kooliskäimisega seotud küsimustes ning vajadusel suunab perekonda tugiteenuste otsimisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja pakub koostöös pereliikmetega neile tuge oma erialateadmistele tuginedes.

2.3. Majanduslikud ressursid

Haiglaõppe kulud on seotud riigikooli haridustegevusele suunatud aastaeelarvega. Haiglaõppe tingimused, ressursid ja ruumid on eri asutustes ja tegevuskohtades erinevad.

Haiglaõppe kulubaas erineb muu põhihariduse õpilaskuludest alljärgnevatel põhjustel:

- Eriarstiabi teenuseid kasutavate patsientide ja seetõttu ka haiglaõppe õpilaste arvu või vanuselist jagunemist ei ole võimalik kindlalt ette näha
- Õpilaste pidev vahetumine ja prognoosimatu arvu kasv eri päevadel või õppeaasta erinevatel nädalatel eristab haiglaõpet muust eriõppest. Seetõttu ei anna õpilaste arvu kasutamine ressursside arvutamiseks konkreetse kalendripäeva kohta õiget ettekujutust haiglaõppe tegevustes osaleva tegeliku õpilaste arvu kohta
- Haiglaõppe põhiülesande kohane tegevus toob kaasa rea tavaliselt õppetööst erinevaid töösooritusi ja ülesandeid
- Õppetöö toimub valdavalt individuaalselt või võimalusel väikestes õpperühmades, kus võib samaaegselt olla mitme õppetasemega õpilasi. Õpperühmade koosseis muutub pidevalt õpilaste rühmast lahkumise või rühmaga liitumise tõttu. See tähendab automaatselt uue õpilasega töö otsast alustamist ja panustamist rühma dünaamika loomisele.

2.4. Tegevuse hindamine

Haiglaõppe tegevuse hindamise aluseks on Maarjamaa Hariduskolleegiumi ja K. Pätsi Vabaõhukooli sisehindamise kord.

Sisehindamise käigus selgitatakse välja haiglaõppe tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse haiglaõppe arengukava ja tegevuskava. Eesmärgi täitmiseks analüüsitakse haiglaõppe sisehindamisel õppetegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust vähemalt üks kord arengukava perioodil. Toimuvad supervisioonid ja arenguestlused.

3. Haiglaõppe läbiviimine

3.1. Õppekava elluviimine

Õpilase õppeplaanima kasutatakse haiglas võimalusel kodukoolis koostatud õppeplaane/individuaalset õppekava või õppeülesandeid (e-kool, Stuudium). Haiglaõppe tegevuskava täitmisel on rõhuasetus õppimise toetamisel ja koostööl õpilast ümbritseva võrgustikuga.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid tövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Personal on tutvunud haiglaõpet suunavate eeskirjade, reeglite ja juhistega.	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe läbiviimist suunavad dokumendid (<u>Koduõppe ja haiglaõppe tingimused ja kord</u>, Haiglaõpetaja ametijuhend, käesolev juhendmaterjal) on õpetajale igal ajal kättesaadavad.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes järgitakse riiklike õppekavade aluseid ning nende kohta kehtestatud määrusi.	<ul style="list-style-type: none"> • Õppeplaanima kasutatakse õpilase kodukoolis koostatud õppeplaane / IÕK-d/e-päevikut. • Koostatakse õppetöö kavandamise plaan. • Soovide ja tagasiside kogumine: (nõupidamiste läbiviimine, tagasisidevormide kasutamine). • Koostöönõupidamiste läbiviimine, töögruppide moodustamine.
<ul style="list-style-type: none"> • Õpilane omandab õpingute käigus oma klassikursusele vastavate õppeainete sisu • Õppetöös arvestatakse õpilase tervislikku seisundit ja raviotseduure.	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilase õpetamisel lähtutakse vastava õppekava nõuetest :<ul style="list-style-type: none"> • <u>Põhikooli riiklik õppekava</u> • <u>Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava</u> • <u>Toimetulekuõppe õppekava</u>

	<ul style="list-style-type: none"> ● Haiglas viibivale õpilasele kavandatakse õppetöö kodukooli õppekavale vastavalt. ● Koostöö ravimeeskonnaga.
--	--

3.2. Osalemine ja kaasärääkimise võimalus

Õpilaste osalemist ja kaasärääkimise võimalusi määratlevad kesksed teemad on iseenda ja teiste aktsepteerimine, osalemine ennast puudutava tegevuse planeerimisel, sallivus ja tõrjutuse ennetamine.

Osa haiglaõppes osalevatest õpilastest võivad olla varasemalt sattunud tõrjutu positsioonile. Paljudel on negatiivseid õppimis- ja koolikogemusi ning katkendlik õpiteekond, näiteks koolivahetuste ja rohke puudumise tõttu. Haiglaõppe pedagoogilise rehabilitatsiooni võtete abil püütakse õpilastele anda osalemise kogemusi ning kujundada valmidust tegutseda kogukonnas ühiskonna aktiivse liikmena.

Haiglaõppes osalemise ja kaasärääkimise võimalusena on õpilastele antud roll nt igapäevase tegevuse planeerimisel. Haiglaõppe pedagoogiline õhkkond, mille moodustavad muuhulgas pedagoogilise rehabilitatsiooni meetodid ning tööviisid, on õpilasi kaasav. Edaspidi on plaanis suurendada erinevatel tervislikel põhjustel isolatsioonis olevate õpilaste võimalusi kodukooli tegevuses osalemiseks näiteks infotehnoloogiliste lahenduste kaudu.

Ühistegevuslike õppemeetodite abil harjutatakse õpilasi rühmas tegutsema, teiste arvamustega arvestama, oma arvamust väljendama ning jagatakse teavet demokraatlikest otsustusprotsessidest ja võimaldatakse erinevaid rolle harjutada. Osalemise mõju hinnatakse ühistes õppetöövestlustes.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes tegutsetakse ühtse kollektiivina ja motiveeritakse õpilase osalemist tegevustes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õppekäikude, pidulike sündmuste, meisterdamispäevade, kultuuriretkede jms. Korraldamine. • Õppetöö ühine planeerimine koos õpilastega. • Infotehnoloogia kasutamine.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes kasutatavad töövõtted ja meetodid arendavad õpilase sotsiaalseid ja interaktiivseid oskusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sotsiaalsete lugude loomine. • Vägivallatu suhtlemine. • Ühistegevuslik õppimine. • Pidev tagasiside andmine õpilasele.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppeüksuses omandatakse oskused probleemsete olukordade lahendamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võrdväärne lepitamine. • Konfliktisituatsioonide põhjalik arutelu ja analüüs.

3.3. Füüsiline õpikeskkond

Haiglaõpet reguleerivad õppetöö korraldaja seisukohalt samad õigusnormid, eeskirjad ja juhised nagu põhihariduse korraldamistki. Õppetööd haiglas korraldatakse nii, et samaaegselt toimuksid nii haiglaõpe kui õpilase ravi ja taastumine. Oma põhiülesande täitmiseks peavad haiglaõppe üksusel olema püsivad, esmajärjekorras õppekasutuseks mõeldud ja vastava sisustusega ruumid. Haiglaõppe üksuse ruumid peavad võimaldama haiglaõppe üksuses ka erinevate tasanditega toimuvat koostööd. Õppetööd korraldatakse vajadusel palatis (nt infektsiooniohu tõttu). Füüsilises õpikeskkonnas arvestatakse ruumidega seotud ohutusaspektidega.

Füüsiline õpikeskkond (ruum, vahendid, õhustik) mõjutab oluliselt õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Uute ruumide projekteerimisel ja sisustamisel arvestatakse võimalusel õpetajate soovitude ja nõuannetega.

Haiglaõpet korraldavate riigikoolide pädevuskeskusteks kujunemisel luuakse tingimused võrgustikutööks, koolituste ja konsultatsioonide läbiviimiseks.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe üksuses kasutuses olevad füüsilised ruumid võimaldavad õppekavakohast õppetööd kõikides õppeainetes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe läbiviimiseks planeeritakse kindlad ruumid ja sisustatakse vastavalt õppetöö vajadustele.
<ul style="list-style-type: none"> • Õpperuumide esteetilisusele ja meeldivale õhkkonnale on tähelepanu pööratud. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpperuumide sisustamiseks ja miljöo kujundamiseks koostatakse eelnev kava kõigi haiglaõpet läbiviivate õpetajate osalusel. • Vajaduse ilmnemisel tehakse üheskoos muutusi õpperuumide sisus ja miljöös.
<ul style="list-style-type: none"> • Õpikeskkonnas saab paindlikult kasutada elektroonilisi õppematerjale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tagatakse püsivate ja tehniliselt heal tasemel infotehnoloogiavahendite olemasolu.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõpetajal on püsivad tööruumid, milles on arvestatud ergonoomilisi nõudmisi ja kus on piisavalt hoiuruumi õppematerjalide paigutamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpperuumides võetakse kasutusele reguleeritavad lauaplaadid. • Õpperuumide sisustamisel planeeritakse hoiuruumid õppematerjali paigutamiseks.
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppeasutuses saab külalisi vastu võtta ja koolitusi korraldada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruumilahenduste planeerimisel arvestatakse kaasaegsete tehniliste vahenditega koolitusruumi vajadusega. • Haiglaõppeasutuse ruumide planeerimisel arvestatakse eraldiseisva, vaikse nõupidamisruumi vajadusega. • Inventari soetamisel planeeritakse ressursid videokonverentsivahendite soetamiseks.

<ul style="list-style-type: none"> ● Haiglaõppe ruumid võimaldavad liikumiskustega õpilaste takistusteta liikumist, ratastooli ja rulaatori kasutamist. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ruumide planeerimisel ja sisustamisel järgitakse juurdepääsotakistuste puudumist.
--	---

3.4. Õpikeskkonna turvalisus.

Turvaline õpikeskkond hõlmab lisaks füüsilistele ruumidele ja vahenditele ka õpilase ja õpetaja vahelist interaktsiooni ja õppimist võimaldavat õhkkonda. Kui õpilane tunneb ennast turvaliselt saab ta täielikult õppimisele keskenduda.

Haiglaõppe on erineva kestvusega. Vahetuvad õpilased ja muutuvad olukorrad on üks haiglaõppe erijooni, mis mõjutab otseselt nii õpilaste kui ka haiglaõpetaja turvatunnet. Näiteks peab õpetaja õppeprotsessis arvestama väljakutseid esitava käitumisega õpilastega. Õpilased võivad erinevatel põhjustel vajada kohandusi õppekeskkonna, -vahendite ja -materjalide osas (nt nakkusohu eeldab kõrgendatud hügieenitaset).

Kriisiolukordadele reageeritakse vastavalt haiglas kehtestatud korrale. Rõhuasetus on siiski ennetustöö, olukorda tuleb osata hinnata ning vajadusel oskuslikult sekkuda.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> ● Tegutsetakse kollektiivselt. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Planeeritakse piisav arv haiglaõpetajaid. ● Ühe õpilase õpetamine jagatakse erinevate õpetajate vahel. ● Jagatakse õpetajate vastutusala.
<ul style="list-style-type: none"> ● Haiglaõppe üksuses on selged sisekorraeskirjad, mille järgimist õpilaste poolt jälgib iga haiglaõppe üksuse töötaja. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Eeskirjad paigutatakse nähtavasse kohta. ● Sisekorraeskirja tutvustatakse uutele õpilastele ja õpetajatele.
<ul style="list-style-type: none"> ● Õpikeskkond ja õppetöö korraldus toetavad rühmades tegutsemist ja õpilaste vahelist suhtlust. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ühistegevuslike tegutsemisviiside kasutamine. ● Luuakse tingimused individuaalsete vajadustega arvestamiseks.

	<ul style="list-style-type: none"> Planeeritakse piisav aeg õpilastele ja nende vanematele/seaduslikule esindajale haiglaõppe korralduse ja õpetaja tutvustamiseks.
<ul style="list-style-type: none"> Õpikeskkond toetab õpilaste õppeprotsessi. 	<ul style="list-style-type: none"> Reeglite järgimine. Õpetajapoolne suunamine.
<ul style="list-style-type: none"> Haiglaõppe üksused järgivad lisaks haridusameti eeskirjadele ka andmekaitseõudeid sätestavaid seadusandlikke akte. 	<ul style="list-style-type: none"> Andmekaitseõudeid tutvustatakse õpetajale tema tööle asumisel. Kehtestatakse kirjalikke isikuandmeid sisaldavate dokumentide säilitamise kord.
<ul style="list-style-type: none"> Kriisiolukordade ehk hädaolukordade jaoks on koostöös raviasutusega välja töötatud ühtsed plaanid ja tegevusmudelid. 	<ul style="list-style-type: none"> Väljatöötatud plaane ja tegevusmudeleid tutvustatakse kõigile töötajatele. Töötajaid koolitatakse toimetulekuks kriisiolukordades. (näit. <i>Verge koolitus-</i>toimetulek agressiivse käitumisega)

3.5. Õppimise, arengu ja heaolu toetamine

Haiglaõppe korraldamisel on määravaks faktoriks õpilase arengu hõlmamine tervikuna. Rõhutada tuleb, et haiglaõppes peab esmajoones arvestama õpilase tervisliku seisundiga.

Õpilaste suunamine ja juhendamine on pidev protsess. Selle käigus toetatakse läbi positiivse ja innustava õhkkonna õpilase õpimotivatsiooni, algatusvõimet ning vastutustundlikku suhtumist õppetöösse. Õpilasel aidatakse leida viise ja strateegiaid oma eesmärkide elluviimiseks, et kooliskäimise ja õpingute jätkamise plaanid oleksid meelepärased ja realistlikud. Õpilast juhendatakse koostöös tema vanemate/seaduslike esindajatega, meditsiinilise personali ja võimalusel õpetajatega õpilase kodukoolist. Põhikooli õpilasi on sageli vaja nõustada valikute tegemisel edasise haridustee osas - kas on mõttekas jätkata õpinguid gümnaasiumis või on sobivam alustada kutseõpinguid. Haiglaõpetaja ülesanne on toetada õpilast tema

elusituatsiooni ja isikliku arenguga seotud küsimustes. Õpilaste juhendamine käib käsikäes õppetööga kogu õpilase haiglaõppes viibimise ajal. Õpilasele mõtlemisainet pakkuvates küsimustes toimuvad arutelud, nn arenguestlused, kus õpilased hindavad oma tööd ja käitumist ning seavad realistlikke eesmärke edasise osas. Võimalusel ja vajadusel teeb haiglaõpetaja need teatavaks lapse kodukoolile, kes lapse naasmisel teda toetab. Lapse naasmine kodukooli peab olema võimalikult sujuv ja selles osas on haiglaõpetajal tähtis roll täita.

Eesmärgipärane olukord:

- Õpilase individuaalne juhendamine on püsivalt õppetöö juurde kuuluv ja pidev tegevus, see toimub koostöös õpilase tugivõrgustikuga, haiglas töötavate spetsialistidega (raviarst, psühholoog, sotsiaalpedagoog jt). Toimib ühtne tegevusplaan lähtuvalt patsiendi vajadustest ja raviarsti soovitudest.
- Haiglaõpetaja püüab aidata leida, taastada või hoida õpilase õpimotivatsiooni, toetada eneseusaldust ning vajadusel korrigeerida negatiivseid hoiakuid õppimise suhtes.
- Haiglaõpetajal on õigus õpilase vanema/seadusliku esindaja loal küsida koolilt teavet õpilase edasijõudmise ja toetust vajavate valdkondade kohta.
- Õpilase päevane tegevus on korraldatud vastavalt raviasutuse päevakavale ja planeeritud koostöös pere, raviasutuse ja muude sidusrühmadega (tegevusterapeutid, järelevalve spetsialistid, meditsiiniline personal, pedagoogid).
- Lapsevanemaid/seaduslikke esindajaid nõustatakse kooliküsimuste osas, haiglas tehtu on tagasisidestatud.
- Haiglaõpetaja on vajadusel tugiisikuks ning koordinaatoriks kõigi õpilasega tegelevate osapoolte (haigla-kodu-kool) vahel. Koostöö toetab õpilase arengut ja heaolu parimal viisil.

Haiglaõppe personal teeb koostööd õpilase ja tema kodukooliga õpilase saabumisperioodi ajal. Haiglaõppeperioodi eesmärk on tagada ja toetada õpilase õppimist ning õpimotivatsiooni. Haiglaõppe üksuse ja õpilase kodukooli koostöö eesmärk on toetada õppimist parimal võimalikul viisil. Koostöö vormid varieeruvad õpilaspõhiselt vastavalt sellele, kas õpilane tuleb

haiglasse ja haiglaõppele lühemaks või pikemaks ajaks või kas haiglaõppeperioodi eesmärk on haridusliku olukorra hindamine või koolis edasijõudmist tagav õppetöö. Koostöös järgitakse konfidentsiaalsuskohustust ja teabe edastamist reguleerivaid juhiseid ja eeskirju.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> ● Haiglaõppesse saabuva õpilasega seonduvad andmed dokumenteeritakse. ● Haiglaõppe eesmärkide ja erinevate toetusviiside kohta koostatakse plaan üheskoos õpilase, tema vanema/seadusliku esindaja, raviasutuse ja kooliga. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Õpilast puudutava dokumentatsioon (pedagoogiline hinnang, õppeplaan, pedagoogiline analüüs, individuaalne õppekava) koostamine. ● Õpilase haridustee väljaselgitamine. ● Koolipoolsete õppematerjalide kasutamine.
<ul style="list-style-type: none"> ● Õpilase kodukooliga tehakse vajadusel haiglaõppeperioodi ajal koostööd. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kodukoolist saadetud kontrolltööde, ülesannete tagastamine hindamiseks kodukooli. ● Ühine hindamine, kursuste läbimine.
<ul style="list-style-type: none"> ● Haiglaõppeasutuses järgitakse andmekaitset ja konfidentsiaalsusnõudeid. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Andmeid edastatakse lapsevanema /seadusliku esindaja nõusolekul, mida kajastab kinnitus täidetud nõusolekuvormil. ● Arhiveerimiseks sobivate hoiuruumide olemasolu.

3.6. Õpilase hindamine

Hindamine kujutab endast eesmärgipärase informatsiooni hankimist, selle tõlgendamist, analüüsi ja sünteesi. Eristatakse nii hindelist kui ka kujundavat hindamist, mis haiglaõppe kontekstis on mõlemad kasutusel. Hindeline hindamine toimub vastavalt põhikooli (ja gümnaasiumi) seadusele ning kokkuleppele kodukooliga. Käesolev peatükk kirjeldab haiglaõppe kontekstis läbiviidavat õpilase arengu hindamist.

Haiglaõppel oleva õpilase teadmiste hindamise eesmärk on välja selgitada õpilase tervisliku seisundi mõju õpitulemustele ja õppimiseks vajalikule tegutsemisvõimele, sest õpilase tervis mõjutab tema õppeedukust. Haiglaõppes on oluline suunata ja toetada õpilase vanusele vastavat võimetekohast arengut ja õppimist, andes teavet õpilase õpitulemuste ja arendamist vajavate oskuste kohta. Õpilase arengutaseme hindamine on õppetöö kavandamise alus. Hindamine on pidev, mitmekülgne, realistlik, innustav ning õpilase arengut toetav.

Haiglaõppe vältel toimub õpilaste hindamine sageli koostöös haiglaõpetajate, ravimeeskonna ja õpilase tugivõrgustiku liikmetega kõikide poolte seisukohti aktsepteerides.

- Haiglaõpetajad teostavad haiglaõppe vältel hindamist (eripedagoogilist, ainepõhist) koostöös teiste haiglaõpetajate ja ravimeeskonnaga, kasutades selleks erinevaid meetodeid.
- Ravimeeskonna koosseis sõltub haiglast ja seal töötavatest spetsialistidest. Ravimeeskonda võivad kuuluda erinevad spetsialistid (psühhiaater, vaimse tervise õde, kliiniline psühholoog, logopeed, sotsiaaltöötaja jm tugipersonal haigla keskkonnas, kes teostab kliinilist jälgimist). Ravimeeskonna liikmed teostavad uuringuid vastavalt oma eriala pädevusele.
- Tugivõrgustiku moodustavad õpilase vanemad/seaduslikud esindajad, õpilase kodukooli õpetajad ja teised spetsialistid (sotsiaalpedagoog, HEV koordinaator, koolipsühholoog, kohalik lastekaitsetöötaja jne), kes annavad ülevaate õpilase senisest haridusest ning seda soodustavatest ja takistavatest teguritest.

Hindamisprotsess

Haiglaõppe vältel teostatakse nii ainepõhist kui ka eripedagoogilist hindamist. Hindamist läbiviivad õpetajad tunnevad ja oskavad kasutada hindamise üldisi norme, põhimõtteid ja kriteeriume. Õpilase hindamise aluseks on mitmekesised hindamismeetodid, õpilase enesehindamine ja tervislikust seisundist tingitud tegurite arvestamine.

- Ainepõhine hindamine - Haiglaõppel oleva õpilase ainepõhine hindamine toimub vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale. Ainepõhise hindamise aluseks on:

- o Õppetegevuse läbiviimine põhiainetes (ja muudes ainetes olenevalt haiglaõppeüksusest), vajadusel koostöös eripedagoogiga, mille alusel tekib ülevaade õpilase õpivõimetest.
  - o Õpilase õpioskuste hindamine.
  - o Õppekava sobivuse määramine koostöös eripedagoogi ja teiste spetsialistidega vastavate meetodite abil.
  - o Õpilase motiveerimine õppetöös osalemiseks ja seda soodustavate/takistavate (psühhosotsiaalsete) tegurite määratlemine.
- Eripedagoogiline hindamine - Eripedagoogilise hindamise käigus analüüsitakse arenguliseks ja hariduslikuks toimetulekuks vajalike keskkondade ja õppekavade sobivust ning uuritakse õpilase õpioskusi ja õppimiseks olulisi psüühilisi protsesse. Hindamine toimub järgmistes kategooriates:
    - o Üldandmete ja haridustee kaardistamine – mis kooli(de)s on õpilane käinud; mis on olnud haridusteed soodustavad ja takistavad tegurid; õppekava ning selle sobivus; muud senist haridust mõjutavad tegurid.
    - o Enesehindamine – hindamine toimub vastavalt väljatöötatud vormidele, mida õpilane täidab iseseisvalt või olenevalt seisundist koos õpetajaga. Õpilane hindab enda kui õpilase rolli ja õpikeskkonda, õppimist soodustavaid ja takistavaid tegureid. (Lisa 1)
    - o Õppimine ja käitumine haiglaõppe vältel (koostöös aineõpetajaga) – sisaldab ülevaadet haiglaõppe vältel teostatud õpitegevusest, käitumisest ja õpilase arengust, mille kohta koostatakse kirjalik kokkuvõte haigla infosüsteemi või antakse suuline ülevaade raviarstile.

Õpilase oskuste hindamiseks on võimalik kasutada tabelit (Lisa 2).

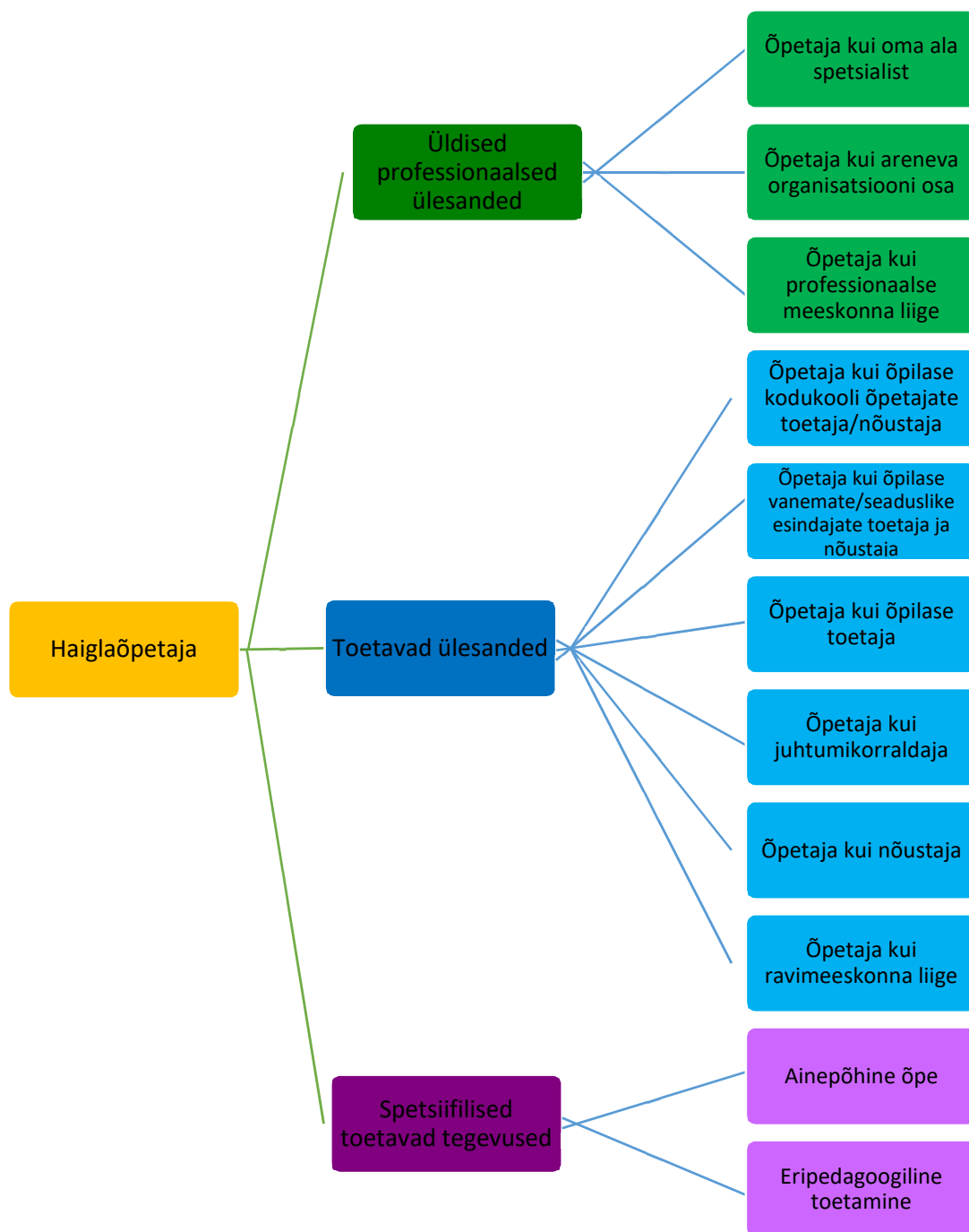
Ainepõhise ja eripedagoogilise hindamise kaardistamiseks on välja töötatud haiglaõppe hindamise vorm (Lisa 3), kuhu haiglaõpetajad teevad sissekandeid õpilase kohta. Selle põhjal koostatakse õpilasele soovitusel kodukooli viimiseks ning antakse ülevaade teostatud õpitegevusest haiglaõppe vältel. Haiglaõppe üksuses antakse õpilasele hindamistagasisidet haiglaõppe protsessi vältel. Olulisel kohal on õpilase poolt seatud eesmärgist lähtuvate õpilase enesehindamisega seotud oskuste harjutamine.

Haiglaõppe hindamise vorm koostatakse iga õpilase kohta haiglasse tulles ja seda täiendatakse kogu haiglas viibimise perioodil.

Haiglaõppe hindamise vorm (Lisa 3) koosneb järgmistest punktidest:

1. Andmed - Sisaldab ülevaadet õpilase andmetest tema haiglas viibimise ajal ning õpitegevuse läbiviimiseks koostöös ravimeeskonna ja õpilasega püstitatud eesmärgid.
2. Õppetöö käik haiglas - Sisaldab ülevaadet haiglaõppe vältel läbiviitud õppetegevusest kui ka tähelepanekutest (areng/takistavad tegurid). Haiglaõpetaja koostab iga kord õpilasega kohtumise järgselt kokkuvõtte teostatud toimingutest.
3. Eripedagoogi kokkuvõte - Sisaldab haiglaõpetaja poolt kogutud informatsiooni õpilase haridusteest, kokkuvõtet enesehindamisest, kirjeldust haiglaõppe vältel läbi viitud õppetegevusest ning arengutest/takistusest (käitumisest). Vastavalt haiglaõppe jooksul läbiviitud tegevustele koostatakse soovitusel, mis edastatakse õpilase raviarstile ning lisatakse haiglaõppe hinnangulehele, mida õpilasel on võimalik viia kooli lapsevanema/seadusliku esindaja ja raviarsti nõusolekul.
4. Elektroonilisse haiguslukku tehtud sissekanded
5. Haiglaõppe hinnanguleht - Sisaldab õpilase andmeid ja haiglaõppe vältel teostatud tegevusi ning soovitusi. Haiglaõppe hinnangulehe koostab õpetaja enne õpilase haiglast lahkumist ning seda on võimalik õpilasele kaasa anda edastamiseks kodukoolile lapsevanema/seadusliku esindaja ja raviarsti nõusolekul.

3.7. Haiglaõpetaja profiil

Üldised professionaalsed ülesanded	
Õpetaja kui oma ala spetsialist	<ul style="list-style-type: none"> • On aktiivne ühiskonna liige. • Arendab ja kaasajastab töömeetodeid. • Lähtub oma töös ühiskonnas aktsepteeritud väärtustest ja eetikast. • Arendab enda probleemilahendus oskusi. • Arendab enda kommunikatiivseid oskusi. • Arendab enda professionaalsust.
Õpetaja kui areneva organisatsiooni osa	<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb areneva organisatsiooni tegevuses. • Osaleb strateegiliste otsuste kujundajamises. • Töötab interdistsiplinaarselt. • Osaleb nõustamisprotsessis. • Annab ja saab kollegiaalset toetust. • Osaleb organisatsiooni arendamises.
Õpetaja kui professionaalse meeskonna liige	<ul style="list-style-type: none"> • Teeb koostööd professionaalsel tasandil. • Arendab professionaalseid oskusi.

Toetavad ülesanded	
Õpetaja kui õpilase kodukooli õpetajate toetaja/nõustaja	<ul style="list-style-type: none"> • Teeb koostööd õpilase kodukooli õpetajate ja teiste spetsialistidega. • Määrab abi vajaduse ja kujundab seisukoht sobivate toetusmeetmete osas. • Analüüsib takistavaid tegureid (sh diagnoosist lähtuvaid). • Koostab tegevusplaani ja juhendab osapooli plaani elluviimisel.
Õpetaja kui õpilase vanemate/seaduslike esindajate toetaja ja nõustaja	<ul style="list-style-type: none"> • Vestleb ja selgitab probleemi olemust. • Annab vajalikku nõu ja pakub toetust vanematele/seaduslikele esindajatele. • Loob usaldusväärse kontakti vanemate/seaduslike esindajatega.
Õpetaja kui õpilase toetaja	<ul style="list-style-type: none"> • Analüüsib abi (sh diagnoosist lähtuvat) vajadust. • Motiveerib ja toetab õpilast. • Loob, kohandab ja rakendab didaktilist toetust.

Õpetaja kui juhtumikorraldaja	<ul style="list-style-type: none"> • Osaleb õpilase tugisüsteemi loomisel. • Annab vajalikku teavet „juhtumi“ kohta. • Koostab tegevusplaani. • Seab eesmärgid ja oodatavad tulemused.
Õpetaja kui nõustaja	<ul style="list-style-type: none"> • On kursis valdkonna viimaste arengute ja suundadega. • Jagab teistele meeskonnaliikmetele suulist ja kirjalikku informatsiooni. • Nõustab õpilasele vajalike teenuste osas. • Avaldab artikleid valdkonna uuenduste kohta.
Õpetaja kui ravimeeskonna liige	<ul style="list-style-type: none"> • Tegeleb meeskonnas erinevate ülesannetega • Teab ja täidab oma rolli multidistsiplinaarse meeskonna osana. • On kursis haridusvaldkonna muudatustega ja pakub kolleegidele vajalikku oskusteavet.

Spetsiifilised toetavad tegevused	
Ainepõhine õpe	<ul style="list-style-type: none"> • Ainepõhise teabe edastamine. • Õpilasega usaldusväärse kontakti loomine. • Sotsiaalsete ja kultuuriliste erinevustega arvestamine. • Õpilase haridusteed soodustavate ning takistavate tegurite äratundmine.
Eripedagoogiline toetamine	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilasega individuaalse töö vajaduse analüüsimine • Individuaalseteks kohtumisteks eesmärkide seadmine ja kohtumiste läbiviimine. • Töös erinevate meetodite kasutamine. • Efektivsete juhtnõõride andmine. • Adapteeritud meetodite ja tehnikate kasutamine oma töös. • Grupitöös meeldiva õhkkonna loomine. • Tehtud tööst ja soovitudest kokkuvõtte koostamine.

3.8. Koostöö võrgustikuga

Haiglaõpetajate ja võrgustikuliikmete vaheline koostöö põhineb võrdväärsel osalusel, vastastikusel lugupidamisel ja usaldusel. Usalduse tekke eelduseks on, et poolte vahetatud andmed jäävad ainult asjaosaliste kasutusse. Koostöös rõhutatakse, et õpilase konfidentsiaalseid andmeid saavad kasutada ainult need asjaosalised, kes neid oma tööks otseselt vajavad. Koostööle tekivad erinevad rõhuasetused vastavalt sellele, kas õpilane on haiglas kehaliste, neuroloogiliste või psühhiaatriliste terviseprobleemide tõttu. Kui edaspidi rakendatakse haiglaõpet ka ambulatoorsel ravil viibivatele õpilastele, siis muutuvad rõhuasetused sellestki tulenevalt.

Võrgustikuga koostöö eelduseks on lapsevanema/seadusliku esindaja nõusolek võtta ühendust kooli tugipersonaliga, kelle kontaktid lapsevanem edastab. Nõusoleku kinnitamiseks teeb lapsevanem/seaduslik esindaja vastava märke lapse haiglasse saabudes täidetud nõusolekuvormis (Lisa 4).

Täidetud nõusolekuvormi haigla personalile tagastades on lapsevanemal/seaduslikul esindajal õigus saada infot haiglaõppe kohta koos haiglaõpetajate kontaktandmetega. Lapsevanem saab kontaktandmeid kasutada õpilase õpitegevuse kohta info edastamiseks ja saamiseks.

Haiglaõppes on kooli ja kodu koostöö väga oluline õpilase õppimise ja kasvu toetamise seisukohalt. Koostöö on suunatud ühtse arusaamise loomisele õpilase õppimise eesmärkidest ja vajalikust toetusest. Koostöös toetatakse õpilase kodukooli ja kodu vahelist interaktsiooni ning vanemate/seaduslike esindajate rolli lapse kooliõpilaseks kasvatamisel. Selle rolli toetamisel on igal multidistsiplinaarse meeskonna liikmel oma põhiülesandele vastav lähenemisviis.

Eesmärgipärane olukord	Meetodid ja näiteid töövõtetest
<ul style="list-style-type: none"> • Kodu ja haiglaõppe koostöös on selge struktuur ning vanemad/hooldajad saavad teavet haiglaõppe tegevusest.	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsevanema poolt nõusolekuvormi täitmine lapse haiglasse tülles. • Lapsevanemale haiglaõppe informatsioonilehe edastamine.

	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe tulemuste kajastamine õpilase haigusloos. • Haiglaõppe tulemuste edastamine lapsevanematele ravimeeskonna kaudu või võrgustikukohtumistel. • Haiglaõppe kokkuvõtte koostamine õpilase haiglast lahkumisel.
<ul style="list-style-type: none"> • Vanemad/hooldajad kaasatakse kooli ja kodu vahelisse koostöösse ja nad saavad endale vastutuse ühises tegevuses ning neid toetatakse vajadusel õpilase kooliskäimist toetavate valmiduste arendamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppe kokkuvõtte juurde lisatakse soovitud arvestades nii lapsevanema/seadusliku esindaja, kooli kui ka tugispetsialistide rolli õpilase haridusküsimustes. • Võrgustikukohtumistel edastatakse lisaks soovitud ka selgitused täpsemateks tegevusjuhisteks koos vastavate kontaktandmetega (vajadusel).
<ul style="list-style-type: none"> • Haiglaõppes järgitakse andmekaitse põhimõtteid, õigusnorme ja juhiseid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja tööle asumisel sõlmitakse temaga konfidentsiaalsusleping. • Lapsevanem täidab nõusolekuvormi. • Töös järgitakse Andmekaitse seadust.
<ul style="list-style-type: none"> • Kodu ja kooli vahelises koostöös arvestatakse perede multikultuursust. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultuurierinevuste aktsepteerimine ja kriisiolukordades perekondade toetamine.
<ul style="list-style-type: none"> • Ambulatoorsel ravil olevate õpilaste vanemate/hooldajate kohtumised on regulaarsed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehakse koostööd ravimeeskonnaga ning korraldatakse võrgustikukohtumisi vajadusel.
<ul style="list-style-type: none"> • Kodu ja kooli koostöö toetab ja edendab vanemate/seaduslike esindajate valmidust mõista lapse ja nooruki psüühilise ja sotsiaalse kasvu eeldusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koostöös ravimeeskonnaga edastatakse soovitud lapsevanema(te)le/seaduslikule esindajale ja kodukooli pedagoogidele.

Haiglaõppe arengusuunad

Eesti Haiglaõpetajate Seltsi sünnipäevaks on 20. aprill 2011.a.

Meie tegevuse aluseks on Leideni Harta (algselt Lastehaiglate Harta Leidenis 1988), mis on kohandatud HOPE Peaassambleel 20. mail 2000 sätestamaks haigestunud laste hariduslikud vajadused haiglas ja koduõppel olles.

- Igal haigestunud lapsel on õigus õppida kodus või haiglas.
- Õppimise ülesanne haigestunud lapse puhul on hariduse jätkamine, võimaldades säilitada õpilase rolli.
- Haiglaõpe loob õpilaste ühtsuse ja normaliseerib igapäeva elu. Õppimine haiglas on organiseeritud kas klassis, grupis, individuaalselt õppides või vajadusel ka voodi ääres.
- Haigla- ja koduõpe peab olema koostöös kodukooliga kohandatud vastavalt õpilase vajadustele ja suutlikkusele.
- Õpikeskkond ja seadmed peavad olema kohandatud haigestunud õpilase vajadustele ja kommunikatsioonitehnoloogiad peaks kasutatama õpilase isoleerituse ära hoidmiseks.
- Kasutama peab erinevaid õpetamismeetodeid ja abivahendeid. Õpetamise sisu hõlmab rohkemat kui formaalne õppekava omandamine. See sisaldab ka haigestumisega ja haiglas viibimisega seotud teemasid.
- Haiglaõpetajad peavad olema kvalifitseeritud ja saama väljaõpet.
- Haigestunud õpilase õpetajad on täieõiguslikud multidistsiplinaarse meeskonna liikmed ja on vahelülis haiglas viibiva õpilase ja kodukooli vahel.
- Vanemaid/seaduslikke esindajaid tuleb informeerida lapse õigusest õppida ja haigestunud lapse õpiprogrammist. Vanemad/seaduslikud esindajad peavad olema tunnustatud ja vastutavad partnerid.
- Õpilase puutumatus peab olema respektitud, sisaldades meditsiinilist konfidentsiaalsust ja religioosseid veendumusi.

Missioon: Aidata leida, avastada ja kasutusele võtta nii endas kui õpilases peituv potentsiaal.

Visioon: Eesti haiglaõppeasutused peavad täitma erilist haridusmissiooni õpilase haigestumise ja haiglas viibimise ajal. Nad peavad tagama ettevalmistuse taasintegreerumiseks tavakooli; vähendama hirmusid seoses mahajäämusega õppetöös; juhtima tähelepanu kõrvale tervisehäiretest ja toetama tervenemisprotsessi; hoidma ära ohte vaimsele tervisele ja tundeelule; tugevdama õpilase tahet. Haiglaõpe peab kaasa aitama õpilase tervisehäirete taandumisele ja tervisehäirete ägenemise ning mittesoovitavate tagajärgede ennetamisele.

Ühingu eesmärgid:

- Õpetajate (haiglaõpetajad, psüühikahäiretega laste koolide õpetajad) koondamine ühisesse organisatsiooni;
- Õpetajate (haiglaõpetajad, psüühikahäiretega laste koolide õpetajad) professionaalse arengu toetamine ja soodustamine, haigete laste õpetamise põhimõtete leviku tõhustamine ning vastavasisulise hariduse arendamine;
- Võrgustiku toimimise ja partneritega koostöö tugevdamine
- Ühtsete nõudmiste ja dokumentatsiooni väljatöötamine ja kasutuselevõtmine;
- Haiglaõpetajate erialase töökogemuse vahendamise toetamine;
- Haiglaõpetajate huvide esindamine;
- Haiglaõpetaja töökeskkonna kaasajastamise ja haiglaklassi materiaalse varustatuse toetamine;
- Teiste haiglate õpetajate ja õpilaste vahelise koostöö tegemine (näitused, kirjad jms);
- Oma liikmetele koolituste ja kultuurhariduslike ning lõõgastavate ürituste korraldamine;
- Oma eesmärgi saavutamiseks ühingu loomine;
- Osalemine vastavasisulises seadusloome protsessis, tehes omapoolseid haiglaõpet puudutavaid ettepanekuid ja täiendusi;
- Oma liikmetele koolituste korraldamine;
- Osalemine HOPE töös;
- Haiglaõppe edendamiseks projektide ja tegevuste algatamine ja korraldamine;
- Koostöö tegemine teiste võrgustikega, Haridus- ja Teadusministeeriumiga ning SA Innove;
- Haiglaõppe ja haigestunud laste õpetamisega seotud teabe ja teadmiste (sealhulgas teaduslike uuringute, infolehtede) kogumine, kirjastamine ja levitamine;

- Ühine eesmärkide määratlemine;
- Vastutuse jagamine;
- Aktiivsete liikmete koondamine.

Viited koostööpartneritele

- Eesti Haiglaõpetajate Selts
- Hospital Organisation of Pedagogues in Europe
- Maarjamaa Hariduskolleegium
- Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukool
- SA Tartu Ülikooli Kliinikum lastekliiniku üldpediaatria ja neuroloogia osakond
- SA Tartu Ülikooli Kliinikum psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskus
- SA Tartu Ülikooli Kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliinik
- Viljandi Haigla lastepsühhiaatria osakond
- Pärnu Haigla
- SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla VII osakond
- Tallinna Lastehaigla

Viited soovituslikule kirjandusele

- Rõõmuga kooli. Kodu ja kooli koostöö käsiraamat.
- Vaimne tervis - väärtus meie kõigi jaoks kogumik.
- Õpilase vaimse tervise hindamine.
- Õppimine ja õpetamine esimeses ja teises kooliastmes
- Leosk, N. (2000) Õpitingimuste loomine haigestunud õpilastele. Magistritöö. Tallinna Ülikool.
- Märka ja toeta last. Teatmik õpetajatele. Sagedamini esinevad terviseseisundid ja puuded lastel (Tln, 2010)

Lisad

Lisa 1 - Enesehindamise vormid

I Mina klassikaaslasena/ õpilasena

	Alati	Mõnikord	Harva	Üldse mitte
Saan kõigi oma klassikaaslastega hästi läbi				
Aitan ja toetan oma klassikaaslast				
Klassikaaslased suhtuvad minusse hästi				
Suhetes klassikaaslastega on ~~olnud~~ ka probleeme				

Iseloomustan ennast kui klassikaaslast: _____

Tahan endas muuta: _____

Oma klassi iseloomustaksin järgmiselt: _____

Minu klassis on mulle eeskujuks: _____

Mul on:

- a) kindel pinginaaber;
- b) istun kellega juhtub;
- c) istun üksinda.

Ma

- a) ei solva klassikaaslast;
- b) käitun kaaslastega sõbralikult;
- c) aitan ja toetan sõpru;
- d) olen hea meelega üksinda.

Klassikaaslased:

- a) arvestavad minu arvamusega;
- b) suhtuvad minusse hästi;
- c) ei aita mind;
- d) kiusavad ja solvavad mind.

Ma arvestan kaaslaste soovide ja nõuannetega juhul kui:

- a) pean neid õigeaks;
- b) need on mulle kasulikud;
- c) ma ei arvesta teiste nõuannetega.

Ma arvan, et klassikaaslastele ei meeldi minu juures

Minu, kui sõbra kõige paremad omadused on

	Alati	Vahel	Harva	Mitte kunagi
Mulle meeldib õppida				
Tulen toime üksi õppides				
Mulle meeldib paaris ja rühmas töötada				
Oskan kaaslast kuulata				
Oskan jaotada oma aega õppimise ja huvitegevuse vahel				
Alustan kodus õppimist kohe koju jõudes				
Alustan õppimist kergematest ülesannetest				
Alustan õppimist kirjalikest ülesannetest				
Kui ma ülesandest aru ei saa, siis küsin abi				
Õppides püüan kõike meelde jätta				
Palun oma koduülesandeid emal-isal kontrollida				
Kordan õpitut mitu korda				
Oskan abi leida oma õpikutest				

	Alati	Mõnikord	Harva	Üldse mitte
Töötan tunnis hoolsalt				
Mul on vajalikud töövahendid kaasas				
Mul on kodused õppetööd korralikult tehtud				
Oskan rühmatöös arvestada teistega				

Võimaldan teistel rahulikus töökeskkonnas õppida				
Minu tööraamatud ja vihikud on puhtad ning korralikud				
Minu käekiri on korrektne				
Käitun kogu aeg viisakalt (ka vahetunnis, sööklas, pärast tunde jm)				
Pingutan ja pühendun õppimisele kogu südamest				

Õppeained, milles olen endaga rahul: _____

Õppeained, milles pean rohkem pingutama: _____

Minu eesmärgid õppimises: _____

Kuidas saavad õpetajad mind aidata? _____

Kuidas saavad vanemad mind aidata? _____

Tulen hommikuti kooli:

- a) hea meelega;
- b) vastumeelselt.

- a) kirjalikud kontrolltööd;
- b) suuline vastamine;
- c) koduste tööde tegemine;
- d) raamatute lugemine.

Koolis meeldib mulle:

- a) kool üldse;
- b) õppimine;
- c) klassikaaslased;
- d) õpetajad;
- e) klassi ja kooli üritused;
- f) _____

Kõige raskem on mulle koduste ülesannete täitmine

_____

Õppeaine(d)

Kodused ülesanded on mul:

- a) üldjuhul tehtud;
- b) vahel harva tegemata;
- c) teen koduseid ülesandeid väga harva.

Õppimisel on minu jaoks kõige raskem:

Tundides:

- a) käitun viisakalt ja töötan kaasa;
- b) segan klassikaaslasi oma käitumisega;
- c) käitun sõltuvalt ainest.

- b) õppeaine on mulle vastumeelne;
- c) ei pane tunnis tähele, kui õpetaja kodust tööd juhendab;
- d) ei märgi koduseid ülesandeid;
- e) _____

Kui sa ei oska koduseid ülesandeid teha, siis on see tingitud sellest, et:

- a) õppeaine on mulle raske;

Koolis ei meeldi mulle:

_____
_____

Hinda, kuidas need väited sobivad sinu kohta. Tee sobiva väite ette X.

Õppimiseks

on mul eraldi laud	
ei ole mul kindlat kohta	

Tean, kuidas oma õppetarbeid korras hoida

jah	
ei	

Õppetarvete hoidmiseks

on mul eraldi sahtel/sahtlid	
on mul eraldi riul	
on mul eraldi laud	
ei ole mul kindlat kohta	

Mul on raske alustada koduste ülesannete tegemisega

mitte kunagi	
mõnikord	
Sageli	

alati	
-------	--

Kodused ülesanded on minu jaoks

huvitavad	
igavad	
kerged	
rasked	

Kodused ülesanded

teen alati ära	
jätan vahel tegemata	
jätan tihti tegemata	

Kõige raskem on mulle koduste ülesannete täitmine

eesti keeles	
matemaatikas	
.....	

Koduste ülesannete tegemisel ma

ei vaja abi	
vajan abi	

Kui tihti juhtub, et sa ei oska koduseid ülesandeid iseseisvalt teha?

mitte kunagi	
mõnikord	
sageli	

Kui sa ei oska sageli koduseid ülesandeid iseseisvalt teha, siis millest on see sinu arvates tingitud?

õppeaine on mulle raske	
õppeaine on mulle vastumeelne	
ma ei pane tähele, kui õpetaja kodust tööd juhendab	
unustan koduse töö päevikusse märkimata	

Mul on raske süveneda kodustesse ülesannetesse

mitte kunagi	
mõnikord	
sageli	

Koduste ülesannete lahendamisel segab mind, kui

keegi on toas või tuleb tuppa	
raadio või televiisor on sisse lülitatud	
korteris, majas või tänaval on lärm	
minuga alustatakse vestlust	

Mis õppeained sulle kõige rohkem meeldivad?

.....

Mis õppeained ei meeldi üldse?

.....

Mis sulle koolis meeldib?

kool üldse	
õppimine	
klassikaaslased	
õpetajad	
klassi ja kooli üritused	
.....	

Mis sulle koolis ei meeldi?

.....

Pärast kooli olen väsinud

mitte kunagi	
mõnikord	
sageli	

Millal lähed magama?

.....

Millega tegeled vabal ajal?

.....

Kas sul on sõber või sõbrad?

jah	
ei	

Kuidas sa nendega läbi saad?

.....
Loe laused läbi. Hinda, kuidas see lause sinu kohta sobib. Tee X sobivasse ruutu.

Väide	Alati	Vahel	Harva	Mitte kunagi
Pean kinni kokkulepetest.				
Kui olen midagi lubanud, siis ka teen seda.				
Püüan saavutada erimeelsuste korral kokkuleppeid.				
Täidan kooli kodukorda.				
Hoian töörahu				
Ma ei sega kaasõpilasi õppimast.				
Olen hea klassikaaslane.				
Püüan olla abiks neile, kellele tehakse liiga, keda kiusatakse.				
Oskan töötada rühmas.				
Tulen toime rühmas erinevate rollide täitmisega.				
Tunnustan kaaslast, kui ta on midagi hästi teinud.				
Oskan oma seisukohta väljendada ja seda põhjendada.				
Tunnistan oma eksimusi ja vabandan.				
Suhtlen interneti vahendusel sõpradega.				
Tunnen huvi teiste rahvaste kommete vastu.				
Tean, mis on tervisele kahjulik.				
Tean, kuidas toituda.				

Otsusta iga väite puhul, kas oled sellega nõus. Tee X tabeli vastavasse ossa.

Väide	JAH	VAHEL EI, VAHEL JAH	EI
Tulen meelsasti kooli			
Klassikaaslased kuulavad minu arvamust, minu seisukohti.			

Õpetajad kohtlevad õpilasi võrdselt.			
Klassis on hea õhkkond.			
Tunnis on meil töörahu.			
Mulle meeldivad klassiruumid, kus tunnid toimuvad.			
Mind kiusatakse koolis.			
Vahel ma kiusan mõnda oma kooli- või klassikaaslast (mõnda teist õpilast).			
Koolis on turvaline olla.			
Mulle meeldib koolis, sest meie koolis on kõigile ruumi.			
Mulle maitseb meie kooli söök.			
Vahetundides leian endale koha, kus puhata, sõpradega juttu ajada.			
Mulle meeldib õppida.			
Mulle meeldib koolis käia.			

II Mina ise

Minu parimad iseloomuomadused (mida hindan endas kõige enam):

Millised eesmärgid olen endale seadnud?

Milline olen kodus?

Mida teen pärast kooli?

Mis mind huvitab ja millega tegelen peale õppimise? Mis mulle meeldib?

Milles olen andekas? Mida oskan hästi teha?

Milline inimene ma tahaksin olla?

Millest unistan?

Lisa 2 – Õpilase oskuste hindamine

<i>0= ei hinnatud ; 1= ei oska või ei valda ; 2= mingil määral ; 3= hästi ; 4= väga hästi</i>							
Tähelepanelikkus		0	1	2	3	4	Lisateave
Suunamine	Keskendab oma tähelepanu ülesande täitmiseks vajaminevatele olulistele asjadele						
Hoolsus	Teeb pikkamööda ja jaksab teha alustatud töö lõpuni						
	Keskendub tegevusele välistest häirivatest teguritest hoolimata						
	Töötab pidevalt ja ei jää unistama						
Ümberlülitumine	Suundub paindlikult/sujuvalt ühelt tegevuselt teisele						
Oma tegevuste juhtimine		0	1	2	3	4	Lisateave
Planeerimine, kavandamine	Nõustub antud ülesannetega						
	Kuulab juhiseid enne töö alustamist						
	Järgib juhiseid						
Tegevuse juhtimine	Töötab hoolikalt						
	Saab aru oma vigadest, märkab neid ja parandab need omaalgatuslikult						
	Hindab oma panust töö õnnestumisse/ ebaõnnestumisse						

Omaalgatuslikkus, motivatsioon	Räägib oma ideest ja plaanidest						
	Suudab toime tulla oma koolitööga						
	Alustab tööd antud juhiste järgi						
Impulsiivsus ja üliaktiivsus		0	1	2	3	4	Lisateave
Impulsiivsus	Suudab oodata oma järjekorda						
	Kaalutleb probleemsituatsioonides						
Üliaktiivsus	Suudab rahulikult paigal olla						
	Suudab rahulikult töötada						
Motivatsioon ja vastutus		0	1	2	3	4	Lisateave
Motivatsioon ja vastutus	On olemas motivatsioon õpinguteks ja koolitöödeks						
	Tuleb kokkulepitud ajal õppima						
	Hoolitseb oma asjade eest						
	Võtab vastutuse oma koolitööde eest						
Mälu, õppimine ja õppimisstrateegiad		0	1	2	3	4	Lisateave
Mälu, õppimine ja õppimisstrateegiad	Saab õpitava materjali kiiresti selgeks						
	Suudab õppida õpikute abil						
	Omab põhilisi õpioskusi						
Keelelised oskused		0	1	2	3	4	Lisateave
Kuulamine ja rääkimine	Eakohane sõnavara						
	Liigitamine, üldmõistetest arusaamine eakohane						
	Saab aru kuuldud juhistest						

	Suhtleb, väljendab end arusaadavalt							
Lugemine	Saab tekstist aru (sisu mõistmine, mõttelünkade ja allteksti tuletamine)							
	Leiab tekstist põhiasjad							
Kirjutamine	Kirjutab vigadeta, eakohaselt							
	Loob oma teksti							
Motoorika		0	1	2	3	4	Lisateave	
Motoorika	Peenmotoorsed oskused on eakohased							
	Baas- ehk põhimotoorika on eakohane							
Sotsiaalsed oskused		0	1	2	3	4	Lisateave	
	Palub abi kui ei oska							
	Võtab vastu nõuandeid ja tagasisidet							
Rühmas	Reageerib asjakohaselt suheldes teiste inimestega							
	Suudab osaleda rühmatöös							
	Saab kontakti teiste õpilastega							
	On aktiivne rühma liige							
	Suhtlemine täiskasvanutega õnnestub							
	Jälgib mis rühmas toimub							
	Mõistab kaaslast ja nende tundeid							
Tähelepanekud								

Lisa 3 – Haiglaõppe hindamise vorm

Haiglaõppe hinnanguleht

1. Andmed						
Õpilase nimi		Kool		Klass, vanus		
Haiglaõppel viibimise aeg		Õpetaja, raviarst		Muu (ekool, ÕK vms.)		
Eesmärgid						

2. Õppetöö käik haiglas					
Kuupäev	Õppeaine	Tunni sisu	Tähelepanekud	Hinnang/hinne	Õpetaja

3. Eripedagoogi kokkuvõte (täiendatakse jooksvalt)
Haridustee
Enesehindamine
Haiglaõppe vältel õppimine
Käitumine haiglaõppe vältel
Soovitused

4. Elektroonilisse haiguslukku sissekanded	
<i>Sissejuhatav, vajadusel vahepealsed, kokkuvõte- vajadusel</i>	
Kuupäev, koostaja	Sissekanne

5. Haiglaõppe hinnanguleht		
Õpilase ees- ja perekonnanimi		
Kool ja klass		
Haiglaõppel viibimise aeg		
Haiglaõpetaja		
Õppeaine	Tunni sisu	Hinnang/hinne
Soovitused		

Lisa 4 – Nõusolekuvorm

Lapse ees- ja perekonnanimi	Sünniaeg .....
Kool:	Õppekava:
Klass:	RÕK (riiklik õppekava)
Kodune keel:	LÕK (lihtsustatud õppekava)
Õppekeel:	TÕK (toimetuleku õppekava)
	HÕK (hooldusõpe)
	IÕK (individuaalne õppekava)
	Muu .....
E-kooli või Stuudiumi kasutajatunnus ja parool:	
Kas lapsele on haiglasse kaasa pandud õppevahendid?	
Jah Ei	

<p>Õpingute ajalugu (osalemine lasteaias, koolipikendus, koolide vahetus, klassikursuse kordamine jne)</p>
<p>Õpiabi (logopeed, parandusõpe, koduõpe, tugiõpe või muu abiõpe)</p>
<p>LUBAN / EI LUBA haiglaõpetajal vajaduse korral võtta kontakti isikuga kodukoolist õppealase info vahetamiseks ja parema õppetegevuse toetamiseks (tõmba joon alla).</p> <p>Märkida kontaktisik koolis (nimi, telefon, e-mail)</p> <p>.....</p>
<p>LUBAN / EI LUBA lapsel võtta osa õppekäikudest, mis toimuvad väljaspool haiglat õppetegevuse paremaks toetamiseks (saatjateks haiglaõpetajad).</p> <p>Seoses õppekäikudega soovime teada, kas lapsel on määratud puude raskusaste?</p> <p>Jah   Ei</p>
<p>Kuupäev .....</p> <p>Lapsevanema/Hooldaja nimi, telefon, e-mail, allkiri .....</p>